

Adhesió de l'Ajuntament de Torelló a la moció de la Federació de Municipis de Catalunya sobre el Dret a Morir Dignament

La declaració universal dels Drets Humans (1948) assenyala en el seu article primer que “tots els éssers humans neixen lliures i iguals en llibertat i en drets”. Així mateix, la Constitució Espanyola (1978) al seu article 10 declara el dret a “la dignitat de la persona i el lliure desenvolupament de la seva personalitat”.

Per la seva banda, l'Estatut d'Autonomia de 2006 manifesta el següent:

“Article 20. Dret a viure amb dignitat el procés de la mort.

1. Totes les persones tenen el dret de rebre un tractament adequat al dolor i cures pal·liatives integrals i a viure amb dignitat el procés de llur mort.

2. Totes les persones tenen el dret d'expressar llur voluntat d'una manera anticipada per tal de deixar constància de les instruccions sobre les intervencions i els tractaments mèdics que puguin rebre, que han d'ésser respectades, en els temes que estableixen les lleis, especialment pel personal sanitari quan no estiguin en condicions d'expressar personalment llur voluntat.”

No obstant tot això, l'article 143.4 del Codi Penal espanyol, si bé ha exclòs els metges i metgesses en la Llei de l'eutanàsia aprovada el passat dia 17 de desembre de 2020, encara penalitza, si bé rebaixant les penes, a la persona que ajudés a morir a una altra “amb actes necessaris i directes per la petició expressa, seriosa i inequívoca d'aquest, en el cas que la víctima patís una malaltia greu que el conduís necessàriament a la mort, o que li produís greus patiments permanents i difícils de suportar”.

Catalunya ha desenvolupat una legislació pròpia sobre el dret a viure amb dignitat el procés de la mort, concretada en la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernents a la salut i l'autonomia del pacient i la documentació clínica corresponent, així com en el Decret 175/2002, de 25 de juny, pel qual es regula el Registre de voluntats anticipades, principis aquests també inclosos en la Llei estatal 41/2002, de 14 de novembre, norma reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.

La concreció d'aquestes orientacions legals ha quedat reflectida en la pionera Carta de drets i deures de la ciutadania en relació amb la salut i l'atenció sanitària (2001), revisada i aprovada pel Departament de Salut el juny de 2015, que en el capítol d'Autonomia i presa de decisions, apartat 5.1.8., indica que: “la persona té dret a viure el procés que esdevingui fins al final de la vida segons la seva concepció de dignitat. La persona té dret a rebutjar qualsevol tractament, malgrat que aquest sigui de suport vital i estigui ja instaurat, sempre que es tracti d'una decisió competent i ben informada.

En aquest context, la persona té dret a rebre una atenció de qualitat que promogui l'alleujament del patiment, sigui físic, psicològic, social o espiritual, proveïda en l'entorn idoni (domicili, hospital, etc.), i atenent les preferències de la persona. Quan es donen situacions de patiment insuportable i la persona, en plena possessió de les seves facultats per decidir, expressa el seu desig de morir i sol·licita ajuda per fer-ho, té el dret a rebre un tracte respectuós i que se li doni una resposta proporcionada a la intensitat d'aquest patiment. Igualment, la persona té dret que els professionals sanitaris li facilitin

les cures i els tractaments necessaris per facilitar-li una mort digna i sense patiment, sempre dins del marc legal vigent.”

Malgrat que aquestes lleis, juntament amb el desenvolupament dels programes de cures pal·liatives, han suposat una millora al llarg dels darrers anys, l'experiència expressada per l'Associació pel Dret a Morir Dignament (DMD), obtinguda a partir de l'atenció personalitzada a centenars d'homes i dones al llarg dels darrers anys, permet afirmar que massa persones continuen patint un sofriment innecessari al final de la seva vida per:

- Desconeixement d'aquestes lleis per una part del personal sanitari.
- Desconeixement per part dels pacients i del seu entorn dels seus drets o de com exercir-los, incloent tot el relatiu a l'elaboració prèvia del Document de Voluntats Anticipades (testament vital).
- Dificultat d'accés als equips de cures pal·liatives per desinformació d'una part del personal sanitari o per manca de recursos suficients per atendre a tota la població.
- Penalització de l'ajuda a morir de l'article 143.4 del Codi Penal espanyol, a excepció de metges i metgesses (segons la llei de l'eutanàsia aprovada el passat dia 17 de desembre de 2020).

Diverses situacions dramàtiques ocorregudes en els darrers temps i de les quals els mitjans s'han fet ampli ressò, demostren la necessitat de que cal aconseguir eixamplar el dret a morir dignament de la ciutadania, pel que a més de ser necessari despenalitzar l'eutanàsia (article 143.4 del Codi Penal), les mesures que actualment permet la llei s'han d'aplicar de la forma més ajustada a la voluntat i al concepte de dignitat de cada persona.

Actualment, a Catalunya, escassament l'1% dels catalans ha registrat un Document de Voluntats Anticipades (DVA), tot i que un 78% de la societat dona suport a la despenalització de l'eutanàsia. Sens dubte, una de les raons principals és la manca d'informació i el desconeixement per bona part de la ciutadania dels seus drets al final de la vida i, molt especialment, de la possibilitat d'escriure i registrar un DVA.

Els ajuntaments, com a institució més propera a la ciutadania i des de la convicció que el dret a una mort digna és un dels drets humans, hem de vetllar per la seva defensa, pel que és necessari divulgar aquest dret entre la població, així com la necessitat de que cada ciutadà disposi del seu DVA i que el personal municipal en general i el de treball i educació social i el de les Oficines d'Atenció al Ciutadà (OAC) en particular n'estiguin degudament formats i informats.

Per tot l'anterior, l'Ajuntament de Torelló proposa al Ple de l'Ajuntament de l'aprovació dels següents acords:

Primer.- Defensar que la llibertat de la persona no s'ha de perdre en cap moment de la vida, ni tampoc en el procés final que ens porta a la mort.

Segon.- Donar suport, defensar i divulgar el dret de les persones a ser assistides al final de la vida segons els desigs expressats en la seva Declaració de Voluntats Anticipades (DVA).

Tercer.- Demanar al Parlament legislar per oferir a la ciutadania la possibilitat de signar el DVA davant d'un funcionari públic municipal habilitat per aquest fi i demanar al Govern la simplificació del tràmit del DVA en els centres de la seva competència.

Quart.- Demanar als departaments de Salut i Afers Socials l'equitat en l'actuació dels equips PADES (Programes d'Atenció Domiciliària i Equips de Suport) a tot el país, per tal que qualsevol persona del territori català pugui ser atesa per aquests equips especialitzats les 24 hores al dia i 7 dies a la setmana, amb la qualitat del servei que s'està donant en l'actualitat, així com crear programes de servei d'atenció a domicili (SAD) amb professionals especialitzats en cures pal·liatives i suport d'infermeria, en cas que sigui necessari, per a les persones ateses pels equips de PADES.

Així com, exigir a les conselleries corresponents l'aportació de recursos necessaris, per tal que tant els PADES com el SAD pal·liatius puguin desenvolupar aquestes funcions.

Cinquè.- Donar suport a les lleis sobre eutanàsia i el dret a morir dignament que puguin ser aprovades pel Congrés de Diputats i demanar al Parlament i al Govern de la Generalitat de Catalunya el seu ràpid desplegament en allò que sigui de la seva competència, la màxima difusió entre professionals i ciutadania i la promoció del Document de Voluntats Anticipades.

Sisè. Instar el Govern a complir el més abans possible amb els acords del Parlament recollits a la Moció 91/XI de 26 de gener de 2017 sobre el dret a morir dignament (BOPC 316 de 30 de gener).

Setè.- Dotar d'informació i formació específica als treballadors i treballadores municipals, en particular als serveis socials, centres culturals, Oficines d'Atenció Ciutadana (OAC), centres municipals de salut, policia municipal, residències, centres de dia, assistència a domicili, etc., sobre els drets de la ciutadania al final de la vida i el DVA.

Vuitè.- Promoure la sensibilització i la reflexió entorn al dret a la mort digna amb la col·laboració de l'Associació DMD Catalunya (DMD-Cat) en els entorns que es consideri adients (entitats, centres educatius...).

Novè.- Establir amb l'associació DMD-Cat un acord de col·laboració per al desenvolupament d'estratègies específiques a nivell municipal per tal de promoure el coneixement, la reflexió, la informació i la formació de la ciutadania.

Desè.- Es farà difusió d'aquesta moció a través dels canals de comunicació de l'ajuntament (*la web, el butlletí, TV-ràdio municipal...*). L'ajuntament podrà editar també material propi amb l'assessorament de DMD-Cat.

Onzè.- Donar trasllat d'aquest Acord a l'Associació pel Dret a Morir Dignament, a la Federació de Municipis de Catalunya, als Grups Parlamentaris del Parlament de Catalunya, al Govern de la Generalitat, al Congrés dels Diputats i als mitjans de comunicació locals.